

**Verksamhetssystemet
BVF
1946.3**

Diarienummer
TRV 2010/99763

Handläggare
Kenneth Boberg, Tjp

Gäller för
Koncern

Giltigt från
2011-01-01

Ansvarig enhet
Tjp

Ersätter
Trafiksäkerhetsinstruktion system F daterat 2009-04-27

Giltigt till
tillsvidare

Version
1.0

Antal bilagor
2

Fastställd av
Jörgen Niklasson

Trafiksäkerhetsinstruktion för trafikeringssystem F

Innehållsförteckning

1	Syfte	3
2	Omfattning	3
3	Definitioner och förkortningar	3
4	Ansvar	3
5	Bestämmelser	3
6	Hjälpmedel och referenser	3

1 Syfte

Trafikverket ansvarar för att ta fram en trafiksäkerhetsinstruktion för järnväg som förvaltas av Trafikverket och tillhör trafikeringsystem F. Trafiksäkerhetsinstruktionen utgör för system F en motsvarighet till Järnvägsstyrelsens trafikföreskrifter för system H, M och S (JvSFS 2008:7).

2 Omfattning

Dessa bestämmelser gäller för bedrivande av trafik och trafiksäkerhetspåverkande arbeten på järnväg som förvaltas av Trafikverket och tillhör trafikeringsystem F. Bestämmelserna är trafiksäkerhetsinstruktion enligt 2 § i Järnvägsstyrelsens föreskrifter (JvSFS 2008:8) om järnvägens bestämmelser vad gäller trafik och arbeten på spår.

3 Definitioner och förkortningar

Inga definitioner och förkortningar, som behöver förklaras, finns i detta dokument.

4 Ansvar

Enhetschefen Trafik Järnväg Produktion godkänner och är ansvarig för att denna föreskrift är uppdaterad och implementerad.

5 Bestämmelser

Bestämmelserna gäller trafikeringsystem F och består av följande bilagor:

- Bilaga A F – Trafikverksamheter, system F
- Bilaga 17 F – Trafikledning, system F.

Bilagorna innehåller för system F tillägg och ändringar till Järnvägsstyrelsens trafikföreskrifter (JvSFS 2008:7). I övrigt gäller samma regler som i Järnvägsstyrelsens trafikföreskrifter.

6 Hjälpmedel och referenser

Inga referenser finns för detta dokument.

Trafikverksamheter - System F

Innehåll

Inledning	7
TRAFIKVERKSAMHETER	7
DRIFTPLATSER	7
TÅGKLARERARE	7
Termer	9
2 Banan	10
2.2 SPÅR	10
4 Trafikledning och övervakning	11
4.1 TRAFIKLEDNING, ALLMÄNT	11
6 Trafikverksamheter	12
6.3 TÅGFÄRD	12
Signaler – Tillåta och styra rörelser	13
2 Signaler som ersätter eller kompletterar huvudsignaler	14
2.4 HUVUDSIGNALTAVLA	14
3 Signaler som ersätter eller kompletterar försignalering av huvudsignaler	15
3.1 ORIENTERINGSTAVLA FÖR HUVUDSIGNAL	15
5 Signaler som ersätter eller kompletterar dvärgsignaler	16
5.3 MEDGIVANDETAVLA	16
Tågfärd	17
1 Förbereda tågfärd	18
1.1 TÅGFÄRDENS KÖRPLAN	18
1.8 RESANDE FÅR INTE MEDFÖLJA TÅGFÄRD	18
2 Körtilstånd	19
2.1 PÅBÖRJA TÅGFÄRD	19
2.5 ÅTERKALLA KÖRTILLSTÅND	20
2.7 HASTIGHET VID IGÅNGSSÄTTNING	21
2.8 FÖRARENS MÖTESKONTROLL	21
2.9 PASSAGEANMÄLAN	22

3	Genomföra tågfärd	23
3.1	TÅGFÄRDENS STÖRSTA TILLÅTNA HASTIGHET	23
3.2	STOPPLATS FÖR TÅG	23
3.3	ANKOMSTANMÅLAN	23
3.6	INGÅNGSTILLSTÅND	24
3.7	UNDANANMÅLAN	25
4	Särfall	26
4.12	FEL PÅ FORDON	26
4.16	TÅGSÄTT SOM FRAMFÖRS SOM VÄXLING	26
4.17	BACKA TÅG	26
4.18	PÅLOK	26
4.19	TÅGFÄRD MED RESANDE	26
5	Anvisningar till fötboken	27
5.1	ANTECKNING AV KÖRTILLSTÅND	27
	Spärrfärd	29
2	Anordna spärrfärd	30
2.4	STARTTILLSTÅND	30
3	Genomföra spärrfärd	31
3.3	PÅ BEVAKAD DRIFTPLATS	31
5	Särfall	33
5.14	ÅTERGÅENDE PÅLOK	33
	Växling	35
	Inledning	36
1	Planera växling	37
1.3	VÄXLINGSOMRÅDE	37
2	Anordna växling	38
2.4	STARTTILLSTÅND	38
3	Genomföra växling	39
3.6	TILLSYNINGSMANNENS ÅTGÄRDER VID VÄXLING MED SMÅFORDON	39
4	Avsluta växling	40
4.1	AVSLUTA VÄXLING PÅ BEVAKAD DRIFTPLATS	40
4.3	AVSLUTSANMÅLAN	40

5 Särfall	41
5.5 VÄXLING UTANFÖR VÄXLINGSGRÄNSEN	41
A-skydd	43
1 Planera A-skydd	44
1.3 A-SKYDDSSOMRÅDETS GRÄNSPUNKTER	44
1.4 SKYDDÅTGÄRDER	44
2 Anordna A-skydd	45
2.4 STARTTILLSTÅND	45

Inledning

Dessa bestämmelser innehåller tillägg och ändringar för trafikverksamheter i system F. I övrigt gäller samma regler som för system H i Järnvägsstyrelsens trafikföreskrifter.

Numreringen i respektive kapitel följer den princip som beskrivs i Järnvägsstyrelsens trafikföreskrifter (*Introduktion, avsnitt 2 Bilageinledning*).

System F är en bana som saknar linjeblockering och där verksamheterna på banan övervakas av en tågklarerare med hjälp av ett manuellt (förenklat) system som bygger på anteckningar och samtal mellan förare eller tillsyningsman å ena sidan och tågklareraren å den andra. Alla tåg ska ha uppehåll vid driftplatserna för att de där ska få ett muntligt körtillstånd för nästa bevakningssträcka.

Bana med system F har normalt enbart godstrafik.

Säkrad rörelse förekommer i system F enbart på linjen. På driftplatser sker alla rörelser som siktrörelse.

TRAFIKVERKSAMHETER

I system F får inte L-skydd, E-skydd, S-skydd eller pålok förekomma.

DRIFTPLATSER

Driftplatserna är alltid bevakade och tågklareraren övervakar driftplatsens spår för de driftplatser som saknar medgivandetavla. Finns det en medgivandetavla vid gränsen till en driftplats övervakas inte driftplatsen av tågklareraren.

Det finns inga huvudspår på driftplatserna och därmed inga tågfärdvägar. Vissa spår på driftplatserna är ankomstspår och för dessa gäller, om inget annat är angivet, samma regler som för huvudspår i system H. Med termen *sidospår* menas i dessa bestämmelser andra sidospår än ankomstspår.

TÅGKLARERARE

Tågklareraren ska vara i tjänst när tåg finns på banan, när någon verksamhet som kräver tillstånd av tågklareraren pågår och när någon bevakningssträcka är avspärrad. Tågklareraren ska samtidigt vara tågklarerare för den driftplats i system H som gränsar till linjen i system F.

Termer

2 Banan

2.2 SPÅR

ankomstspår, spår på driftplats i system F som är avsedda för ankommande tågsätt.

ankomstväg, de delar av ett ankomstspår som ett ankommande tågsätt ska använda. Den har sin slutpunkt vid driftplatsgränsen.

4 Trafikledning och övervakning

4.1 TRAFIKLEDNING, ALLMÄNT

ingångstillstånd, tillstånd från en tågklarerare till en förare av ett tåg eller tillsyningsmannen på en spärrfärd att föra in färden på en driftplats.

passageanmälan, anmälan från en förare av ett tåg till tågklareraren att tåget har passerat eller lämnat en viss driftplats.

undanmälan, anmälan från en förare av ett tåg till tågklareraren att tåget i sin helhet har kommit in till en driftplats och dessutom i sin helhet har förts undan från ankomstspåren.

6 Trafikverksamheter

6.3 TÅGFÄRD

föibok, anteckningsbok där förare på tåg i system F ska anteckna körtillstånd, ankomstanmälan och så vidare.

Signaler – Tillåta och styra rörelser

2 Signaler som ersätter eller kompletterar huvudsignaler

2.4 HUVUDSIGNALTAVLA

I system F finns det en huvudsignaltavla i stället för en infartssignal vid driftplatsgränsen. Tavlan är kompletterad med en märkskylt som anger signalpunktens beteckning.

	Betydelse
 <p>Huvudsignaltavla "stopp"</p>	Stopp för tåg och spärrfärd. Tavlan får passeras om tåget eller spärrfärden har fått ett ingångstillstånd till driftplatsen.

3 Signaler som ersätter eller kompletterar försignalering av huvudsignaler

3.1 ORIENTERINGSTAVLA FÖR HUVUDSIGNAL

I system F finns det en orienteringstavla för huvudsignal för att orientera om en huvudsignaltavla som finns vid driftplatsgränsen. Tavlan står 600 meter före huvudsignaltavlan.

5 Signaler som ersätter eller kompletterar dvärgsignaler

5.3 MEDGIVANDETAVLA

I system F kan en huvudsignaltavla vara kompletterad med en medgivandetavla.

	Betydelse
	Tåg och spärrfärd får passera huvudsignaltavlan i 10 km/tim och föras in på driftplatsen med halv siktart. Driftplatsen saknar ankomstspår.

Tågärd

1 Förbereda tågfärd

1.1 TÅGFÄRDENS KÖRPLAN

I system F ska körplanen för ett tåg dessutom innehålla uppgift om vid vilka driftplatser och med vilka tåg som tågfärden har kontrollmöten.

1.8 RESANDE FÅR INTE MEDFÖLJA TÅGFÄRD

I system F får en tågfärd normalt inte medföra resande. För de fall som ett tåg undantagsvis ska medföra resande finns villkor för detta under rubriken *4.19 Tågfärd med resande*.

2 Kör tillstånd

I stället för bestämmelserna i avsnitt 2 *Kör tillstånd* för tågfärd i system H gäller följande för system F.

Innan ett tåg får starta ska det ha ett kör tillstånd från tågklareraren. Ett kör tillstånd krävs också för att ett tåg ska få fortsätta från den punkt där tidigare kör tillstånd har upphört att gälla. För att föra in ett tåg på en driftplats behövs ett ingångstillstånd utom i de fall som huvudsignaltavlan har en medgivandetavla.

Kör tillståndet lämnas muntligt av tågklareraren och ska dokumenteras av föraren i fötboken och tågklareraren på beläggningsplanen.

Ett kör tillstånd gäller för att köra en bevakningssträcka fram till gränsen för nästa driftplats. Tågklareraren kan återkalla ett kör tillstånd.

Tågklareraren kan kombinera kör tillståndet med ett ingångstillstånd och det gäller då in på nästa driftplats.

2.1 PÅBÖRJA TÅGFÄRD

En tågfärd får påbörjas när den har fått kör tillstånd.

Föraren

- kontrollerar att mötande tåg har kommit om uppgift om detta finns i körplanen eller en säkerhetsorder enligt anvisningarna i avsnitt 2.8 *Förarens möteskontroll*
- tar kontakt med tågklareraren när tåget är klart för avgång
- begär kör tillstånd
Tåg 11 begär kör tillstånd från A-stad till B-stad.

Tågklareraren

- kontrollerar att det inte finns något tåg på bevakningssträckan
- kontrollerar att bevakningssträckan inte har reserverats genom kör tillstånd till något annat tåg
- kontrollerar att bevakningssträckan inte är avspärrad
- kontrollerar att ankomstspåren sannolikt är fria om ingångstillstånd ska lämnas samtidigt med kör tillståndet genom att kontrollera att

- ingen växling eller inget A-skydd pågår på ankomstspåren i B-stad
- ankomstspåren i B-stad är fria från fordon
- tåg eller spärrfärd som tidigare fått tillstånd att gå in till B-stad står stilla där
- noterar körtillståndet på beläggningsplanen
- meddelar föraren:
Tåg 11 får gå från A-stad till gränsen för B-stad klockan 0000, om körtillstånd ska lämnas till nästa driftplatsgräns
- meddelar föraren:
Tåg 11 får gå från A-stad och in i B-stad klockan 0000, om tågklararen ska lämna ingångstillstånd för nästa driftplats samtidigt med körtillståndet och ankomstspåren i B-stad sannolikt är fria
- uppger sin signatur.

Föraren

- noterar körtillståndet i fötboken
- repeterar körtillståndet
- uppger sitt namn.

Tågklararen

- bekräftar att körtillståndet är rätt uppfattat.

Föraren

- för ut tåget från driftplatsen med halv siktfart
- lämnar passagenmälan enligt avsnitt 2.9 *Passagenmälan* när tåget helt har kommit ut på linjen och tågklararen har begärt det.

2.5 ÅTERKALLA KÖRTILLSTÅND

Om tågklararen behöver återkalla ett lämnat körtillstånd ska han göra detta muntligt.

Tågklararen

- tar kontakt med föraren
- förvissas sig om att tåget står stilla
- meddelar:
Körtillstånd för tåg 11 återkallas.

Föraren

- dokumenterar i fötboken att körtillståndet är återkallat
- repeterar meddelandet.

Tågklararen

- bekräftar att meddelandet är rätt uppfattat
- dokumenterar återkallat körtillstånd i beläggningsplanen.

Föraren

- ansvarar för att tåget står kvar på platsen tills att tågklararen lämnar ett nytt körtillstånd.

2.7 HASTIGHET VID IGÅNGSÄTTNING

Efter start får tåget framföras som siktrörelse med halv siktart så länge som någon del av tåget befinner sig på driftplatsen.

När tåget har kommit ut på linjen får tåget framföras som säkrad rörelse med tågfärdens största tillåtna hastighet.

2.8 FÖRARENS MÖTESKONTROLL

Tågets körplan eller en säkerhetsorder kan ange att tåget har kontrollmöte med ett visst tåg vid en viss driftplats. Om det finns en uppgift om kontrollmöte vid den driftplats där tåget ska ha ett körtillstånd ska föraren innan han begär körtillstånd kontrollera att det mötande tåget har inkommit till driftplats.

00 är det mötande tågets eller de mötande tågens beteckning.

zz är namnet på den driftplats där mötet ska kontrolleras.

Föraren

- frågar om mötande tåg har kommit:
Har tåg 00 kommit in till zz?

Tågklararen

- kontrollerar att angivna tåg har kommit in till driftplatsen
- svarar föraren:
Tåg 00 har kommit in till zz.

Möteskontrollen kan också ske genom att föraren ser det mötande tåget om föraren bedömer att det ger tillräcklig säkerhet.

2.9 PASSAGEANMÄLAN

När hela tåget har lämnat en driftplats ska föraren om tågklareren särskilt har begärt det, lämna en passageanmälan.

11 är tågets beteckning.

A-stad är namnet på den driftplats som tåget har lämnat.

Föraren

- tar kontakt med tågklareren
- meddelar:
Tåg 11 har lämnat A-stad.

Tågklareren

- dokumenterar anmälan
- repeterar anmälan
- uppger sin signatur.

Föraren

- dokumenterar anmälan
- bekräftar att anmälan är rätt uppfattad
- uppger sitt namn. helt har kommit ut på linjen och tågklareren har begärt det.

3 Genomföra tågärd

3.1 TÅGFÄRDENS STÖRSTA TILLÅTNA HASTIGHET

Tågärdens största tillåtna hastighet får i system F inte överstiga 80 km/tim på linjen och halv siktart på driftplats.

3.2 STOPPLATS FÖR TÅG

Ett tåg som gör uppehåll på en driftplats ska stanna vid stopplatsen enligt följande prioritetsordning:

1. enligt säkerhetsorder
2. enligt uppgift i körplanen
3. vid lämpliga plats på driftplatsen.

3.3 ANKOMSTANMÄLAN

Följande bestämmelser gäller i system F.

När ett tåg har kommit in till en driftplats ska föraren lämna en ankomstnämälan till tågklararen. Ankomstnämälan behövs inte i de fall tåget omedelbart ska ha ett körtillstånd för vidare ärd eller om föraren ska lämna en undananämälan.

11 är tågets beteckning.

B-stad är namnet på den driftplats som tåget har kommit till.

z är numret på det ankomstspår som tåget står på.

Föraren

- kontrollerar att tåget helt har kommit innanför driftplatsgränser
- tar kontakt med tågklararen
- meddelar om tåget har fått ingångstillstånd till ett visst spår och står hinderfritt från andra ankomstspår:
Tåg 11 har kommit till spår z i B-stad klockan 0000
- meddelar i andra fall:
Tåg 11 har kommit till B-stad klockan 0000.

Tågklararen

- utför den dokumentation som nämälan medför
- repeterar nämälan
- uppger sin signatur.

Föraren

- bekräftar att nämälan är rätt uppfattad
- dokumenterar nämälan
- uppger sitt namn.

3.6 INGÅNGSTILLSTÅND

För att föra in ett tåg till en driftplats ska tåget ha ett ingångstillstånd utom för de driftplatser som har en medgivandetavla vid driftplatsgränsen. Ingångstillståndet kan ges i samband med körtillståndet till driftplatsen eller separat strax innan tåget ska föras in till driftplatsen. Tågklararen kan ge ingångstillstånd till ett visst spår, som då sannolikt ska vara fritt eller till driftplatsen i sin helhet och då ska samtliga ankomstspår sannolikt vara fria.

Om det finns hinder i det ankomstspår som tåget ska gå in på ska tågklararen orderge om detta.

Om tåget inte har fått ingångstillstånd i samband med körtillståndet till driftplatsen ska föraren begära ett sådant strax innan han kommer till driftplatsgränsen.

11 är tågets beteckning.

B-stad är namnet på den driftplats som tåget har kommit till.

z är numret på det ankomstspår som tåget står på.

Föraren

- begär ingångstillstånd:
Får tåg 11 gå in i B-stad?

Tågklararen

- kontrollerar om ankomstspåren sannolikt är fria genom att kontrollera att
 - ingen växling eller inget A-skydd pågår på ankomstspåren i B-stad
 - ankomstspåren i B-stad är fria från fordon
 - tåg eller spärrfärd som tidigare fått tillstånd att gå in till B-stad står stilla där
- meddelar om inget ankomstspår är fritt och tåget ska vänta:
Nej tåg 11, vänta utanför
- meddelar om inget ankomstspår är fritt och växling pågår på eller i närheten av ankomstspåret efter överenskommelse med tillsyningsmannen för växlingen:
Ankomstspår är inte fritt. Avvakta "framåt" från tillsyningsmannen för växlingen
- meddelar om ett visst ankomstspår sannolikt är hinderfritt:
Tåg 11 får gå in i B-stad på spår z
- meddelar om samtliga ankomstspår sannolikt är fria:
Tåg 11 får gå in i B-stad
- uppger sin signatur
- dokumenterar lämnat ingångstillstånd på be-lägningsplanen.

Föraren

- repeterar och dokumenterar ingångstillståndet
- uppger sitt namn.

Tågklareraren

- bekräftar att ingångstillståndet är rätt uppfattat.

3.7 UNDANANMÄLAN

Föraren kan lämna en undananmälan i stället för en ankomst-anmälan om tåget omedelbart efter ankomsten ska föras undan från ankomstspåren.

Föraren

- kontrollerar att tåget i sin helhet har kommit in på driftplatsen och dessutom i sin helhet har förts undan från ankomstspåren
- kontrollerar att växlar mellan ankomstspår och sidospår ligger i normalläge
- kontaktar tågklareraren och anmäler:
Tåg 11 är undan i B-stad klockan 0000
- dokumenterar anmälan.

Tågklareraren

- utför den dokumentation på beläggningsplanen som anmälan medför
- repeterar anmälan
- uppger sin signatur.

Föraren

- meddelar att anmälan är rätt uppfattad
- uppger sitt namn.

4 Särfall

4.12 FEL PÅ FORDON

Fel på broms på första eller sista fordonet

Om det sista fordonet i tågsättet inte är anslutet så att tåget bromsas automatiskt vid självavkoppling, gäller utöver bestämmelserna för system H, att föraren ska anmäla förhållandet till tågklareraren som ska göra en notering på beläggningsplanen. Föraren ska bekräfta att hela tåget är inne innan tågklareraren får anse att tåget har kommit in till driftplatsen.

4.16 TÅGSÄTT SOM FRAMFÖRS SOM VÄXLING

Växling som inleder tågfärd

När föraren har fått körtillstånd får han i system F påbörja tågfärden även om tåget står på sidospår om det är möjligt att föra tåget direkt från sidospåret ut på linjen utan att byta riktning.

Tågfärd som övergår i växling

Om en driftplats bara har ett ankomstspår får ett tågsätt föras undan från ankomstspåret till ett sidospår utan att föraren får ett särskilt starttillstånd för växlingen.

4.17 BACKA TÅG

Backa på linjen

Tågklareraren får inte bevilja backning om backningen kan beröra en sträcka där någon annan trafikverksamhet pågår. Om det inte finns något hinder för backningen ska tågklareraren därefter ge föraren tillstånd att backa.

4.18 PÅLOK

Påskjutning med pålok får inte förekomma i system F.

4.19 TÅGFÄRD MED RESANDE

Resande får medfölja en tågfärd i system F bara i samband med tillfälliga researrangemang och då endast om följande villkor är uppfyllda:

- När tågklareraren lämnar ett körtillstånd till en driftplats ska ankomstspåren på driftplatsen vara fria från andra trafikverksamheter.
- Tåget får inte ha K-möte med eller K-möta ett annat tåg utom med tåg som bestått av det egna tågsättet.

5 Anvisningar till fötboken

Föraren på ett tåg i system F ska använda en fötbok för att anteckna körtillstånd, ingångstillstånd samt ankomstanmälan, undananmälan och passageanmälan.

Varje förare som tjänstgör i system F ska ha en personlig fötbok och på boken ska föraren notera datum när boken påbörjas och avslutas.

Föraren ska använda en sida för varje tåg.

Ett färdig använt exemplar ska arkiveras enligt järnvägsföretagets bestämmelser.

5.1 ANTECKNING AV KÖRTILLSTÅND

Föraren ska i förväg fylla i tågnummer och datum.

I samband med att tåget får körtillstånd ska föraren fylla den översta tomma raden innan eller i samband med att körtillståndet repeteras

Om körtillståndet bara gäller till gränsen för nästa driftplats skrivs driftplatsens namn eller signatur i kolumn 2. Föraren ska sätta ett streck i kolumn 3 och notera tidpunkt och tågklararens signatur i kolumn 4 respektive 5.

Om körtillståndet också innehåller ingångstillstånd till nästa driftplats, ska föraren sätta i ett streck i kolumn 2 och ange driftplatsens namn eller signatur i kolumn 3 samt notera tidpunkt och tågklararens signatur i kolumn 4 respektive 5. När föraren får ingångstillstånd till driftplatsen ska han fylla i det i nästa rad med tidpunkt och tågklararens signatur.

Om föraren ska lämna ankomstanmälan, undananmälan eller passageanmälan ska han notera detta i kolumn 6, 7 och 8 på samma rad som ingångstillståndet är noterat i samband med att han gör anmälan. Ankomstanmälan anges med A i kolumn 6, undananmälan med U och passageanmälan med P. Om ett tåg ska lämna såväl ankomstanmälan som passageanmälan ska föraren notera ankomstanmälan på raden för ingångstillståndet och passageanmälan på den följande raden.

Tåg

Datum

Körtillstånd							
Från 1	till gränsen för 2	in i 3	kl 4	tkl sign 5	A/P/U 6	kl 7	tkl sign 8

I kolumn 6 noteras
A – vid ankomstanmälan
P – vid passageanmälan
U – vid undananmälan

Spärrfärd

2 Anordna spärrfärd

2.4 STARTTILLSTÅND

Innan tågklareraren lämnar starttillstånd för en spärrfärd i system F ska han avspärra bevakningssträckan.

Om tågklareraren begär det ska tillsyningsmannen anmäla till tågklareraren när spärrfärdssättet helt har lämnat den driftplats där spärrfärden startade. Utan en sådan anmälan får inte tågklareraren markera ankomstspåret på den driftplats där spärrfärden startar som fritt.

Kravet på kortslutning då fordon ska föras upp på linjen från sidan gäller inte i system F.

3 Genomföra spärrfärd

3.3 PÅ BEVAKAD DRIFTPLATS

Innan en tillsyningsman får föra in ett spärrfärdssätt på en driftplats ska han ha ett ingångstillstånd. Tågklararen får lämna ett sådant tillstånd när spärrfärdssättet befinner sig vid driftplatsgränsen.

Tågklararen kan ge ingångstillstånd till ett visst spår, som då sannolikt ska vara fritt eller till driftplatsen i sin helhet och då ska samtliga ankomstspår sannolikt vara fria.

Om det finns hinder i det ankomstspår som spärrfärdssättet ska gå in på ska tågklararen uppmana tillsyningsmannen att samråda med tillsyningsmannen för sådan verksamhet som finns på ankomstspåren, eller ange att annat hinder som till exempel uppställda fordon eller tåg som inte står hinderfritt finns.

B-stad är namnet på den driftplats som spärrfärden har kommit till.

xx är spärrfärdens beteckning.

z är numret på det ankomstspår som avses.

Tillsyningsmannen

- begär ingångstillstånd:
Får spärrfärd xx gå in i B-stad?

Tågklararen

- kontrollerar om ankomstspåren sannolikt är fria
- meddelar om inget ankomstspår är fritt och spärrfärdssättet ska vänta:
Nej xx, vänta utanför
- meddelar om inget ankomstspår är fritt och växling eller A-skydd pågår på eller i närheten av ankomstspåret:
Ankomstspår är inte fritt. Sök samråd med tillsyningsmannen för växlingen/A-skyddet
- meddelar ankomstspåret inte är hinderfritt:
xx får gå in i B-stad mot fordon på spår z
- meddelar om ett visst ankomstspår sannolikt är hinderfritt:
xx får gå in i B-stad på spår z
- meddelar om samtliga ankomstspår sannolikt är fria:
xx får gå in i B-stad
- uppger sin signatur
- dokumenterar lämnat ingångstillstånd på be-läggingsplanen.

Tillsyningsmannen

- söker, om tågklararen uppmanat till det, samråd med andra tillsyningsmän enligt de rutiner som gäller för samråd i system H
- repeterar och dokumenterar ingångstillståndet
- uppger sitt namn.

Tågklararen

- bekräftar att ingångstillståndet är rätt uppfattat.

Tillsyningsmannen

- ser till att spärrfärdssättet förs in på driftplatsen med halv siktfart
- iakttar eventuella förhållanden som han har kommit överens om vid samråd med annan trafikverksamhet.

5 Särfall

5.14 ÅTERGÅENDE PÅLOK

Påskjutning med pålok får inte förekomma i system F.

Växling

Inledning

Det finns för växlingen särskilda regler som gäller för växling på ankomstspår. Dessa regler gäller även i de fall där växlingen inkräktar eller kan komma att inkräkta på hinderfriheten på ankomstspår.

1 Planera växling

1.3 VÄXLINGSOMRÅDE

Om ankomstspår i ingår i ett växlingsområde i system F ska växlingsområdet omfatta driftplatsens samtliga ankomstspår.

2 Anordna växling

2.4 STARTTILLSTÅND

För att få starta en växling på ankomstspår måste tillsyningsmannen få ett starttillstånd från tågklararen utom i vissa fall när tågford övergår i växling, se *Tågford* avsnitt 4.16 *Tågsätt som framförs som växling*.

Hur starttillstånd ges

Tågklararen ska ge starttillstånd för växling på ankomstspår muntligt.

Begära starttillstånd

Följande gäller för att begära starttillstånd för växling i system F i stället för reglerna i system H:

Tillsyningsmannen

- kontaktar tågklararen, meddelar vilka samråd som har hållits och begär starttillstånd för växlingen.

Tågklararen

- stämmer av och dokumenterar att samtliga begärda samråd har hållits
- kontrollerar att inget tåg har fått ingångstillstånd till driftplatsen
- dokumenterar växlingen på beläggningsplanen
- ger starttillstånd till växlingen:
Växling xx får starta på ankomstspår i B-stad.

Tillsyningsmannen

- bekräftar starttillståndet.

3 Genomföra växling

3.6 TILLSYNINGSMANNENS ÅTGÄRDER VID VÄXLING MED SMÅFORDON

Vid växling med småfordon behöver inte spårledningen kortslutas vid uppehåll och uppställning.

4 Avsluta växling

4.1 AVSLUTA VÄXLING PÅ BEVAKAD DRIFTPLATS

Utöver reglerna som gäller för system H ska tillsyningsmannen innan han anmäler att växlingen är avslutad, se till att växlar i ankomstspåren som kan leda till ett sidospår och som inte är utrustade med någon växelsignal är låsta i normalläge.

4.3 AVSLUTSANMÄLAN

När tillsyningsmannen anmäler att växlingen är avslutad ska han även anmäla om fordon finns på ankomstspåren eller inte enligt följande exempel: *Växling xx är avslutad i B-stad, ankomstspåren är fria* eller *Växling xx är avslutad i B-stad, fordon finns på spår yy*.

5 Särfall

5.5 VÄXLING UTANFÖR VÄXLINGSGRÄNSEN

Om en växling som ska växla utanför växlingsgränsen får den i system F medföra småfordon utan särskilda begränsningar.

A-skydd

1 Planera A-skydd

1.3 A-SKYDDSSOMRÅDETS GRÄNSPUNKTER

I system F får gränspunkterna på ankomstspår endast utgöras av hinderfrihetspunkten för ankomstspårskiljande växel eller av driftplatsgränsen.

1.4 SKYDDSÅTGÄRDER

I system F saknas spårledning för hinderfrihetskontroll. Kortslutning behövs därför inte, men hindertavlor ska placeras ut oavsett om spärrfärd pågår eller inte.

2 Anordna A-skydd

2.4 STARTTILLSTÅND

I system F saknas spårledning för hinderfrihetskontroll och kortslutning behövs därför inte. Tillsyningsmannen ska alltid placera ut hindertavlor.

Trafikverket, 781 89 Borlänge, Besöksadress: Röda vägen 1
Telefon: 0771-921 921, Texttelefon: 0243-750 90

www.trafikverket.se

Trafikledning - System F

Innehåll

Inledning	5
Avspärning	7
2 Avspärning på driftplats	8
2.1 UTFÖRA AVSPÄRRNING	8
3 Avspärning av bevaknings-sträcka i system F	9
2.1 UTFÖRA AVSPÄRRNING	9
Ordergivning	11
2 Tillfällig körplan eller inställt tåg	12
2.1 TÅGLEDARENS ORDER OM TILLFÄLLIG KÖRPLAN ELLER INSTÄLLT TÅG	12
Tågföljd och kontrollmöte	13
1 Planerad och ändrad trafikering	14
1.2 ÄNDRAD TÅGFÖLJD OCH ORDERGIVNING	14
2 Nya, flyttade och slopade kontrollmöten	15
Anvisningar till beläggningsplanen	17
Inledning	19
1 Beläggningsplanens utformning	20
2 Noteringar på beläggningsplanen	21
2.1 BEVAKNINGSSTRÄCKA	21
2.2 ANKOMSTSPÅR	21
2.3 KÖRTILLSTÅND	22
2.4 INGÅNGSTILLSTÅND	23
2.5 ANKOMSTANMÄLAN	24
2.6 UNDANANMÄLAN OCH PASSAGEANMÄLAN	25
2.7 VÄXLING	27
2.7 ÅTERKALLAT KÖRTILLSTÅND OCH FELMARKERING	28
2.8 AVSPÄRRNING	31
2.9 ÖVERFÖRING TILL NYTT BLAD	36

Inledning

Dessa bestämmelser innehåller tillägg och ändringar för trafikledning i system F. I övrigt gäller samma regler som i Järnvägsstyrelsens trafikföreskrifter.

Numreringen i respektive kapitel följer den princip som beskrivs i Järnvägsstyrelsens trafikföreskrifter (*Introduktion, avsnitt 2 Bilageindelning*).

Avspärning

En avspärning i system F består av tågklarerardokumentationen. Tågklareraren utför avspärningen för att förhindra att han av misstag ger körtillstånd till en avspärrad bevakningssträcka eller ett ingångstillstånd till ett avspärrat ankomstspår.

2 Avspärrning på driftplats

En avspärrning av ett ankomstspår ska förhindra att tågklareraren av misstag ger ingångstillstånd till det avspärrade ankomstspåret.

2.1 UTFÖRA AVSPÄRRNING

Tågklareraren ska utföra avspärrningen genom att på beläggningsplanen dokumentera vilket ankomstspår som är avspärrat.

3 Avspärrning av bevakningssträcka i system F

En avspärrning av en bevakningssträcka i system F ska förhindra att tågklararen av misstag ger körtillstånd till den avspärrade bevakningssträckan.

2.1 UTFÖRA AVSPÄRRNING

Tågklararen ska utföra avspärrningen genom att på beläggningsplanen dokumentera vilken bevakningssträcka som är avspärrad.

Ordergivning

2 Tillfällig körplan eller inställt tåg

2.1 TÅGLEDARENS ORDER OM TILLFÄLLIG KÖRPLAN ELLER INSTÄLLT TÅG

I system F kan det krävas ordergivning om kontrollmöten om ett tåg ställs in eller ett extratåg anordnas.

Tågföljd och kontrollmöte

I system F förekommer kontrollmöten enligt reglerna för system M med de tillägg och ändringar som finns i detta avsnitt. I övrigt gäller reglerna för system M även i system F.

1 Planerad och ändrad trafikering

1.2 ÄNDRAD TÅGFÖLJD OCH ORDERGIVNING

I system F får tågklareraren ändra ordningsföljden mellan tåg i samma riktning.

2 Nya, flyttade och slopade kontrollmöten

I system F får tågklareraren besluta om flyttade kontrollmöten och ska själv ta initiativet till den ordergivning till tåg som dessa flyttade kontrollmöten ger upphov till. Tågklareraren ska också ordere tåg om de nya kontrollmöten eller slopade kontrollmöten som kan uppstå på grund av ändrad trafikering.

Tågklareraren får bara ge order om nytt eller flyttat kontrollmöte när det tåg som ska ha ordern står stilla på en driftplats och innan tågklareraren har gett körtillstånd.

Om tågklareraren ska flytta ett möte ska han först ge order till det tåg som får mötet på en tidigare driftplats innan han får ge order till det tåg för vilket kontrollmötet bortfaller eller blir flyttat till en senare driftplats.

Anvisningar till beläggningsplanen

Inledning

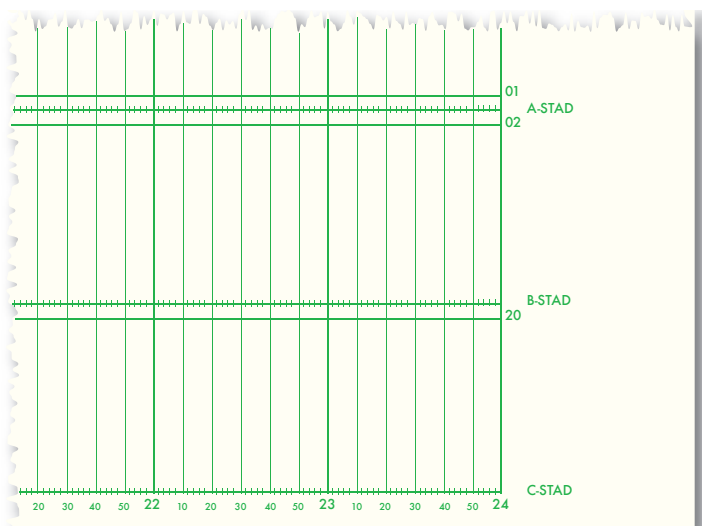
Tågklareraren ska föra en beläggningsplan i grafisk form på ett grafiskt tågplaneblad.

1 Beläggningsplanens utformning

Beläggningsplanen utformas som ett grafiskt tågplaneblad utan inlagda trafikverksamheter.

Driftplatser med ankomstspår anges med en extra vågrät linje för varje ankomstspår, där också ankomstspårets spårnummer ska vara angivet till höger. Den översta och nedersta linjen för varje driftplats representerar driftplatsgränsen.

Det ska finnas plats för anteckningar i mellanrummet mellan de vågräta linjerna för en driftplats. Mellanrummet mellan strecken på en driftplats med ankomstspår motsvarar beläggningsplanen för respektive spår.

Figur 1. Visar hur driftplatser anges på beläggningsplanen. A-stad är en driftplats med två ankomstspår, B-stad med ett ankomstspår och C-stad är en driftplats där tågklararen inte övervakar några ankomstspår.

2 Noteringar på beläggningsplanen

Tågklararen ska markera varje bevakningssträcka som belagd med lodrätt rött beläggningsstreck eller fri med ett lodrätt eller snett grönt fristreck. Motsvarande gäller för de ankomstspår som tågklararen övervakar.

När tågklararen påbörjar ett nytt blad ska han dra ett beläggningsstreck eller fristreck längst till vänster. När det inträffar en förändring ska tågklararen dra ett nytt streck vid den tidpunkt som förändringen inträffar.

För varje bevakningssträcka och ankomstspår är det strecket längst till höger som visar om sträckan eller spåret är belagt eller fritt.

2.1 BEVAKNINGSTRÄCKA

Tågklararen ska markera en bevakningssträcka som belagd om något av följande inträffar:

- Tågklararen lämnar körtillstånd till tåg för bevakningssträckan.
- Tågklararen avspärrar bevakningssträckan.

Tågklararen ska markera en bevakningssträcka som fri om följande uppfylls:

- Föraren av ett tåg har lämnat en passageanmälan, ankomstnämnan eller undananmälan som innebär att tåget har lämnat bevakningssträckan.
- Tågklararen har hävt en avspärrning av bevakningssträckan.

2.2 ANKOMSTSPÅR

Tågklararen ska markera ett ankomstspår som belagt om något av följande inträffar:

- Tågklararen lämnar ingångstillstånd till ett tåg antingen i samband med körtillstånd till driftplatsen eller som separat ingångstillstånd.
- Tågklararen lämnar ingångstillstånd till en spärrfärd.
- Tågklararen lämnar starttillstånd för växling.
- Tågklararen lämnar körtillstånd till ett avgående tågsätt eller spärrfärdssätt som ska gå direkt från ett sidospår.
- Tågklararen avspärrar spåret för ett A-skydd.
- Tågklararen avspärrar spåret av någon annan orsak.

Tågklararen ska markera ett ankomstspår som fritt om följande uppfylls:

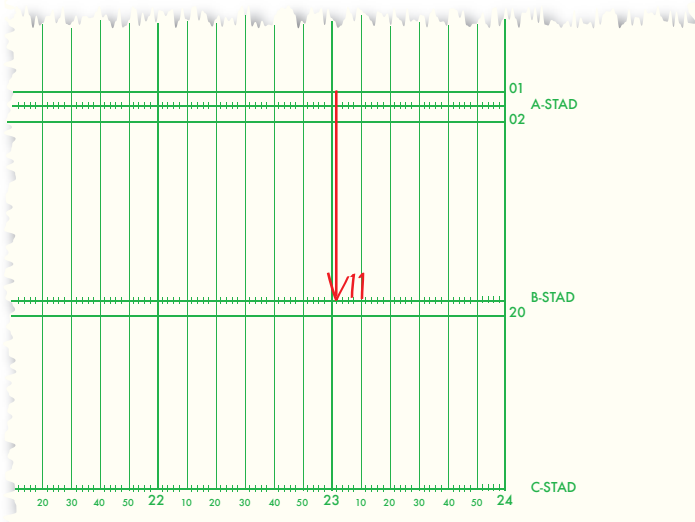
- Tågklararen har fått en undananmälan eller passageanmälan som innebär att tåget är borta från ankomstspåret.
- Tågklararen har fått en ankomstanmälan från en driftplats längre bort som innebär att tåget är borta från ankomstspåret.
- Tågklararen har fått en anmälan från tillsyningsmannen för en spärrfärd att den helt har lämnat driftplatsen.
- Tågklararen har fått en anmälan om avslutad växling med uppgift om att ankomstspåret är fritt.
- Tågklararen har hävt en avspärning.

2.3 KÖRTILLSTÅND

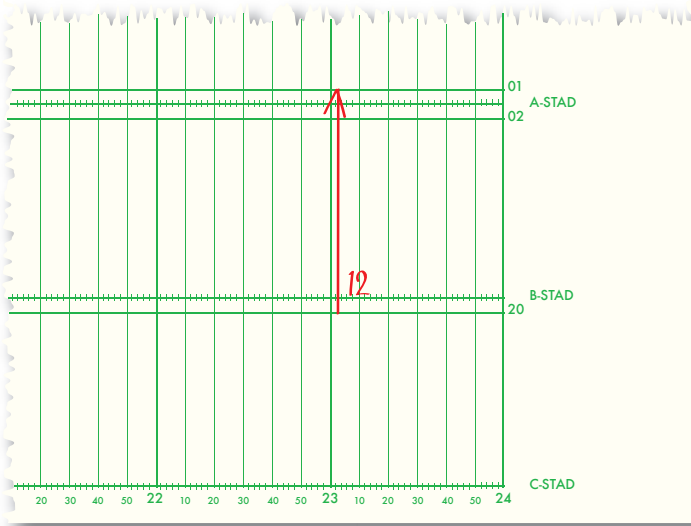
Tågklararen ska dra ett beläggningsstreck för den bevakningssträcka som körtillståndet gäller.

Strecket dras vid den tidpunkt som tågklararen lämnar körtillståndet och dras till gränsen för aktuell driftplats (se figur 2) eller in på ankomstspåren (se figur 3).

Strecket avslutas med en pilspets i tågets riktning och kompletteras med tagnummer i rött till höger om pilspetsen.

Figur 2. Tåg 11 får gå från A-stad till gränsen för B-stad klockan 2300. Samtliga spår i A-stad anses belagda.

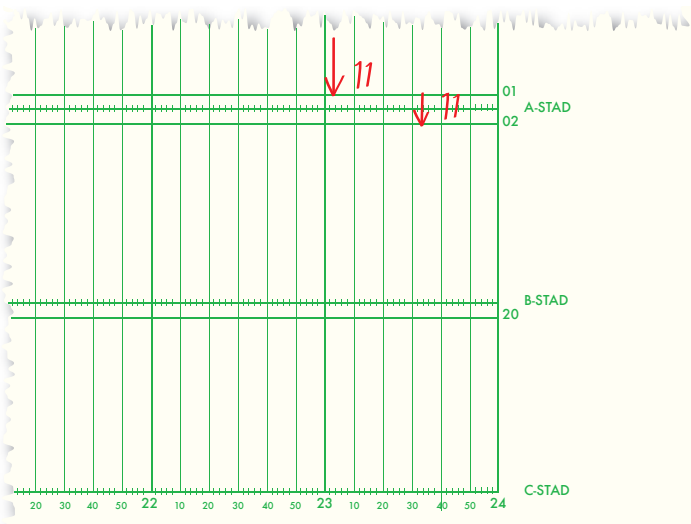

Figur 3. Tåg 12 får gå från B-stad och in i A-stad klockan 2300. Samtliga spår såväl i A-stad som B-stad anses belagda.

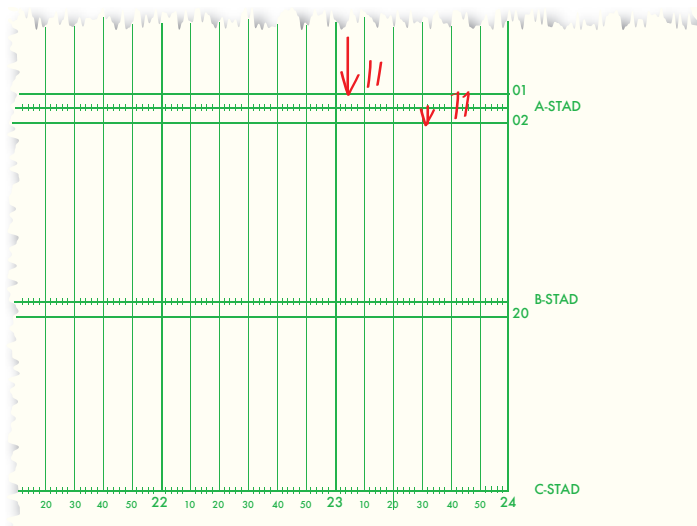
2.4 INGÅNGSTILLSTÅND

Tågklareraren ska dra ett belägningsstreck för ankomstspåren respektive det aktuella belägningsspåret vid den tidpunkt som han lämnar ingångstillståndet.

Strecket avslutas med en pilspets i tågets riktning och kompletteras med tågnummer i rött till höger om belägningsstrecket.

Figur 4. Tåg 11 får gå in i A-stad. Samtliga spår i A-stad anses belagda.

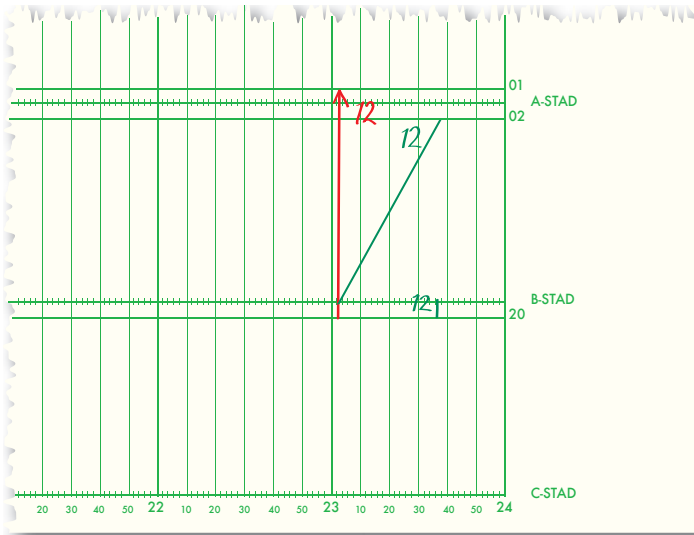
Figur 5. Tåg 11 får gå in i A-stad på spår 2.

2.5 ANKOMSTANMÄLAN

Tågklareraren ska dra ett fristreck för den bevakningssträcka som han konstaterat är fria genom att föraren har lämnat en ankomstanmälan.

Tågklareraren ska dra fristreckets snett i tågets ungefärliga läge med början vid startpunkten för beläggingssträcket och slutet vid driftplatsgränsen vid tidpunkten för ankomstanmälan. Han ska skriva tågnummer med grönt till vänster om fristreckets slut.

Tågklareraren ska också dra ett lodrätt fristreck för ankomstspår på bakomvarande driftplats som inte tidigare har blivit frilagda genom passageanmälan.

Figur 6. Tåg 12 har kommit till A-stad kl 2340. Spåren i A-stad blir inte fria genom ankomstanmälan.

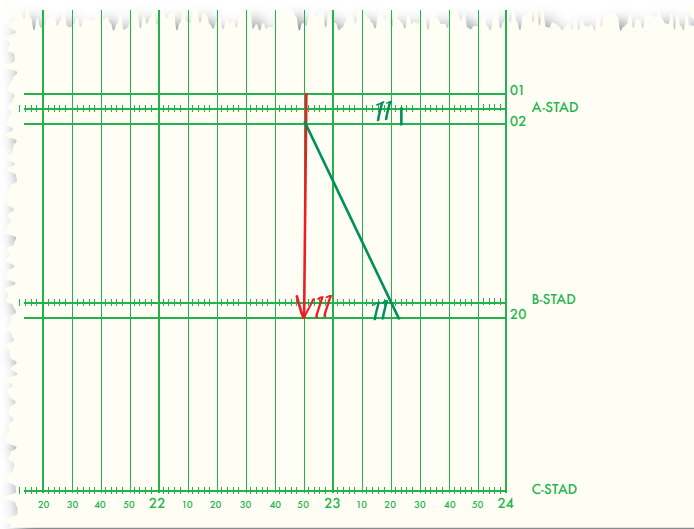
2.6 UN DANANMÄLAN OCH PASSAGEANMÄLAN

Tågklareraren ska dra ett fristreck för de bevakningssträckor som han konstaterar är fria när föraren på tåget lämnar en undananmälan eller passageanmälan.

Tågklareraren ska dra fristrecket snett i tågets ungefärliga läge med början vid startpunkten för beläggningssträcket och slutet vid ankomstspåret vid tidpunkten för ankomstanmälan om han inte konstaterat att det finns något hinder på ankomstspåret. Om det finns hinder på något ankomstspår ska inget fristreck dras för det eller de spår där hinder kan finnas.

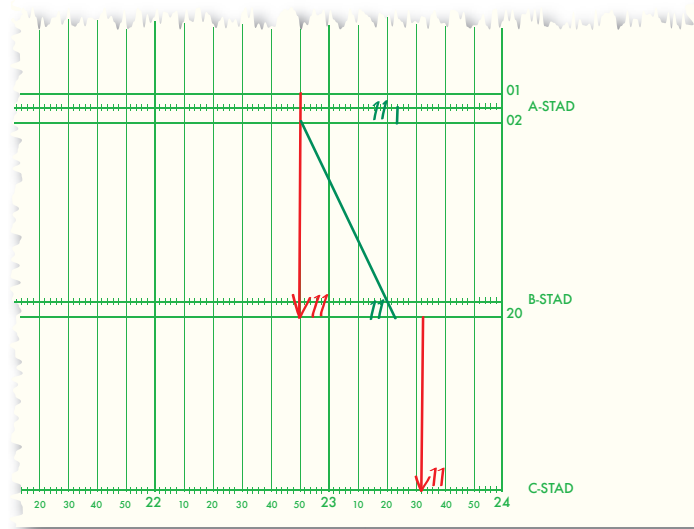
Tågklareraren ska skriva tågnummer med grönt till vänster om fristreckets slut.

Tågklareraren ska också dra ett lodrätt fristreck för ankomstspår på bakomvarande driftplats som inte tidigare har blivit frilagda genom passageanmälan.

Figur 7. Tåg 11 är undan i B-stad klockan 2335.

När tågklararen får en passageanmälan från ett tåg ska tågklararen dra ett fristreck för aktuellt ankomstspår på den driftplats som passageanmälan gäller för. Strecket dras som ett lodrätt fristreck vid den tidpunkt som passageanmälan lämnas.

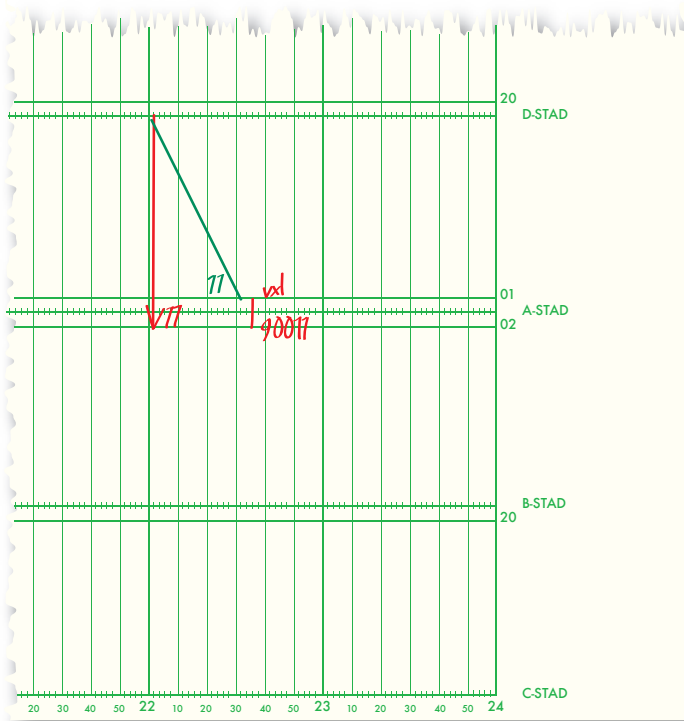

Figur 8. Tåg 11 har lämnat B-stad.

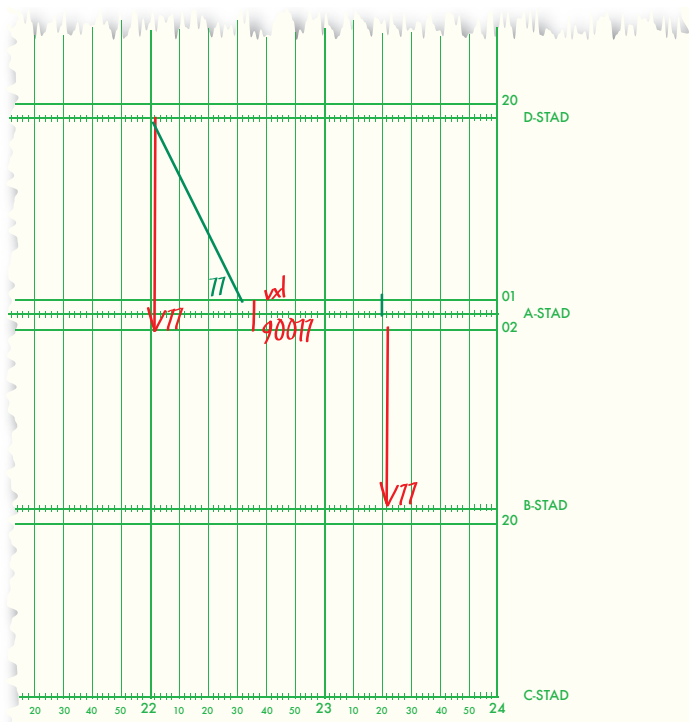
2.7 VÄXLING

När tågklareraren lämnar tillstånd till växling eller uppställning av fordon på ankomstspår ska han dra ett beläggningsstreck för aktuella ankomstspår vid den tidpunkt som han lämnar tillståndet. Strecket kompletteras *vxl* och växlingens beteckning i rött.

Tågklareraren ska göra motsvarande markering om han får kännedom att ett ankomstspår av någon annan anledning inte är fritt.

Figur 9. Växling 90011 får starta på ankomstspår i A-stad.

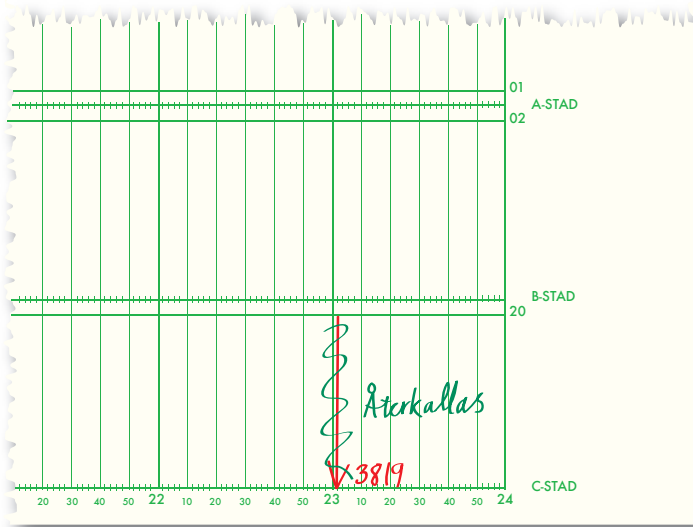

Figur 10. Växling 90011 är avslutad i A-stad, fordon finns på spår 2.

2.7 ÅTERKALLAT KÖRTILLSTÅND OCH FELMARKERING

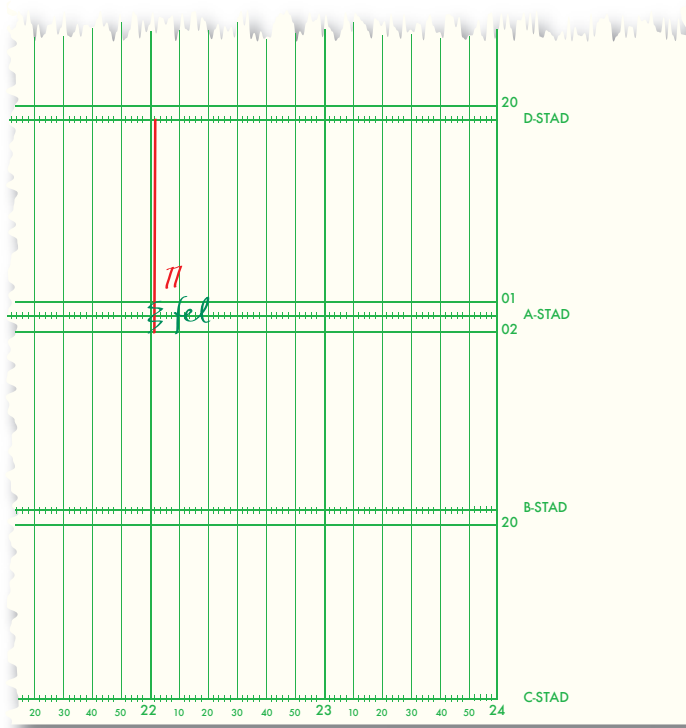
Noteringar på beläggningsplanen får inte raderas.

Om tågklareraren ska återkalla ett körtillstånd ska han markera detta genom att rita en grön våglinje över beläggningsstrecket skriva *Återkallas* med grönt.

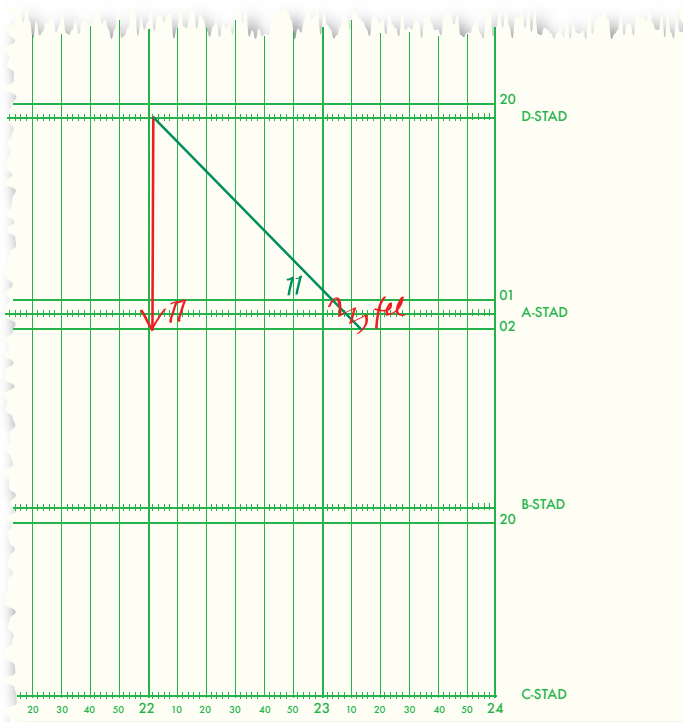
Figur 11. Återkallat körtillstånd.

Om tågklareraren drar ett beläggningsstreck av misstag, kan han upphäva detta genom att rita en grön våglinje över beläggningsstrecket och skriva *Fel* med grönt.

Figur 12. Felfört beläggningsstreck.

Om tågklareraren drar ett fristreck av misstag, ska han upphäva detta med att rita en röd våglinje över fristrecket och skriva *Fel* med rött.

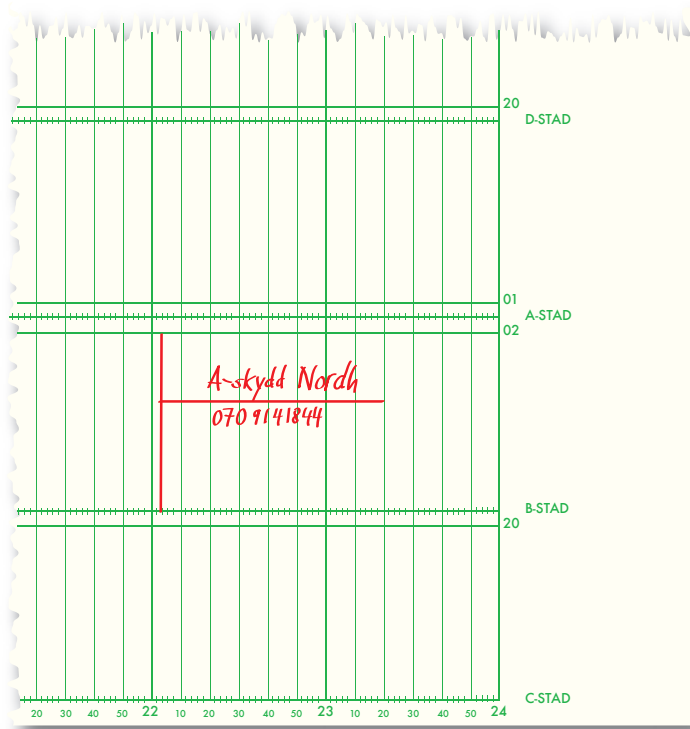

Figur 13. Felfört fristreck.

2.8 AVSPÄRRNING

Avspärrning på linjen

Tågklareraren avspärrar genom att markera bevakningssträckan med ett belägningsstreck och markerar avspärrningens utsträckning i tiden med ett vågrätt rött spärrningsstreck ungefär mitt på bevakningssträckan. Verksamhetens beteckning anges med rött på spärrningsstrecket.

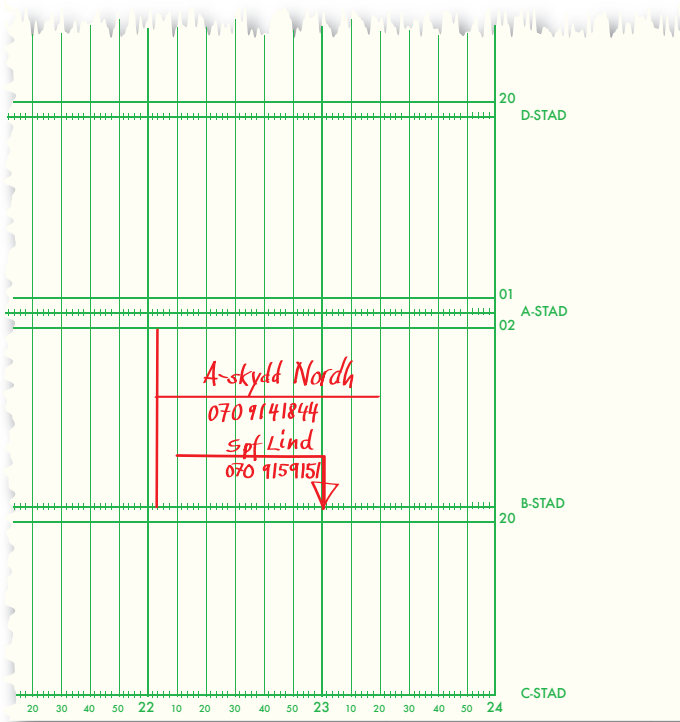

Figur 14. Bevakningssträckan avspärrad på grund av ett A-skydd.

Om verksamheten pågår längre än planerat eller om spärrningen ska gälla tills vidare ska tågklareraren förlänga spärrningsstrecket då och då.

Om det finns flera trafikverksamheter som kräver avspärrning ritas ett spärrningsstreck för varje verksamhet. De tillkommande spärrningsstrecken ska ritas på tillräckligt avstånd från de tidigare.

Om spärrningsstrecket avser en spärrfärd ska tågklareraren rita en lodrät röd pil till höger på spärrningsstrecket för att ange vilken driftplats som spärrfärden ska föras in till.

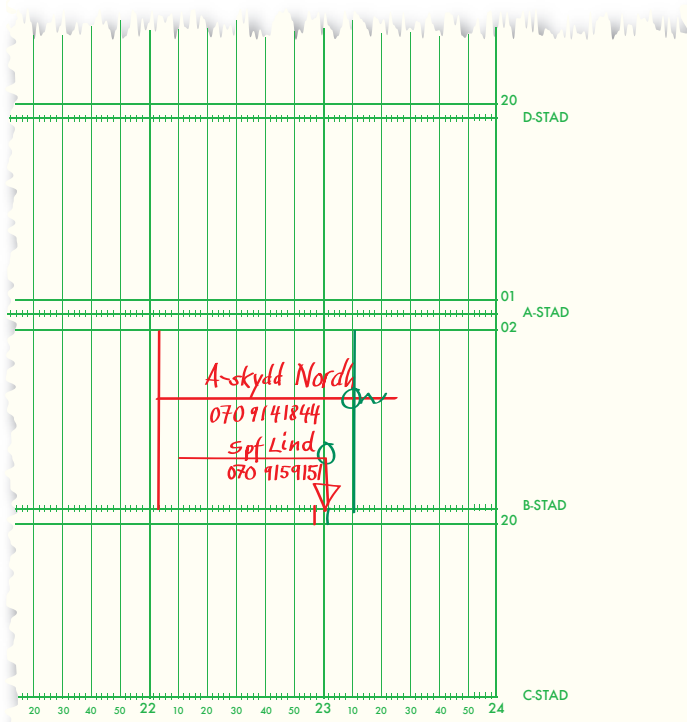

Figur 15. Bevakningssträckan avspärrad på grund av ett A-skydd och en spärrfärd.

Avslutad verksamhet på linjen

När en tillsyningsman anmäler en verksamhet avslutad ska tågklareraren rita en grön avslutningsring på verksamhetens spärrningsstreck och han ska också stryka över anteckningen om verksamhetens beteckning med ett grönt streck. Om verksamheten avslutas före den planerade tidpunkten ska tågklareraren upphäva resten av spärrningsstrecket genom att rita en grön våglinje över det.

När tågklareraren har fått avslutsanmälan från samtliga verksamheter på en bevakningssträcka ska han rita ett lodrätt fristreck.

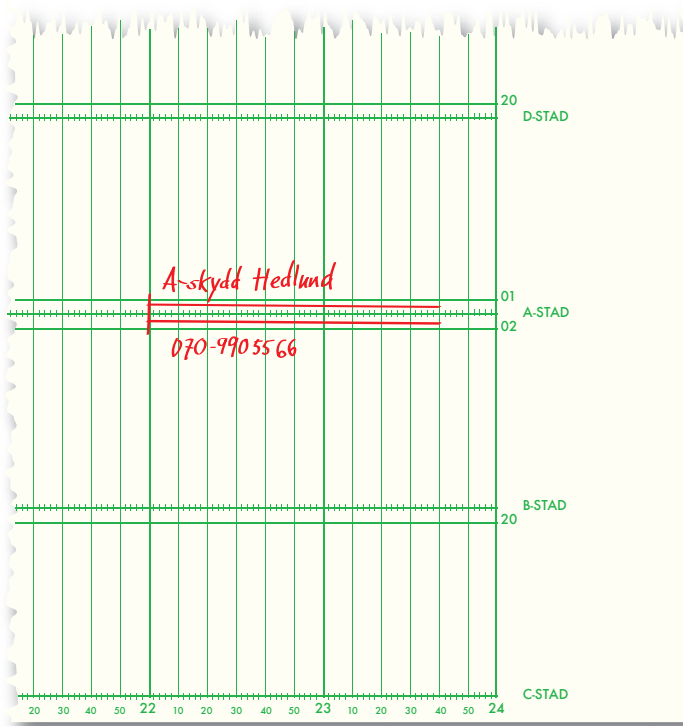

Figur 16. Bevakningssträckan avspärrad på grund av ett A-skydd och en spärrfärd. Tågklareraren får först avslutsanmälan från spärrfärden, vilket noteras med en grön avslutningsring. Därefter får han avslutsanmälan från A-skyddet och han ritar därmed en ring även på detta. Eftersom han därmed har fått avslutsanmälan från samtliga trafikverksamheter som förorsakat avspärrningen, ritar tågklareraren ett fristreck. A-skyddet avslutades före den planerade tiden och tågklareraren ritar därför en grön våglinje över resten av dess spärrstreck.

Avspärrning av ankomstspår

Tågklareraren ska avspärra ankomstspår när A-skydd pågår på spåret och när det är fel på spåret som föranleder avspärrning.

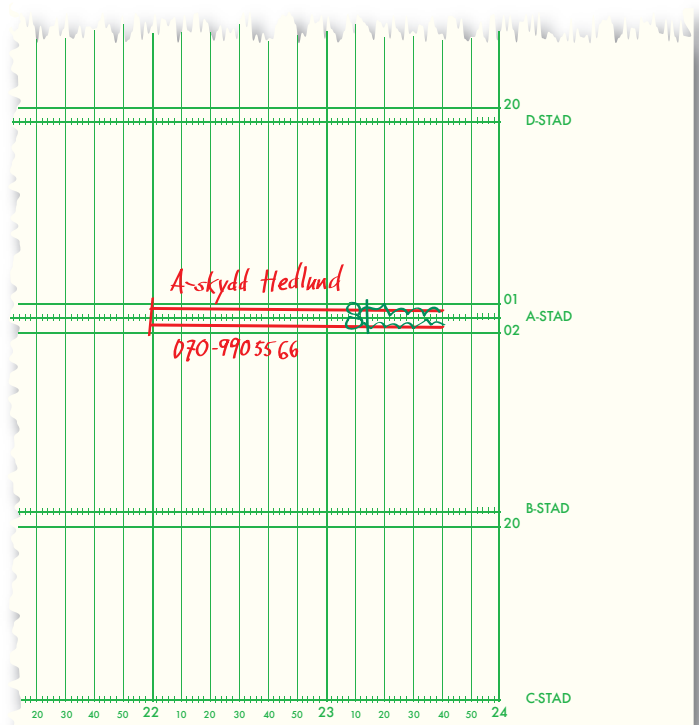
Tågklareraren utför avspärrning genom att markera ankomstspåren med ett beläggingsstreck och markera avspärrningens utsträckning i tiden med ett vågrätt rött spärrningsstreck, ett för varje ankomstspår som ska vara avspärrat. Markeringen kompletteras med en anteckning om avspärrningens art.

Figur 17. Ett A-skydd har fått starttillstånd på ankomstspåren i A-stad från klockan 2200 till 2340

När tågklareraren får en avslutsanmälan ska han markera detta med en grön avslutningsring på varje berört spärrningsstreck. Om A-skyddet avslutas före den planerade tidpunkten ska tågklareraren upphäva resten av spärrningsstrecket med en grön våglinje.

Avspärrningen hävs med ett fristreck.

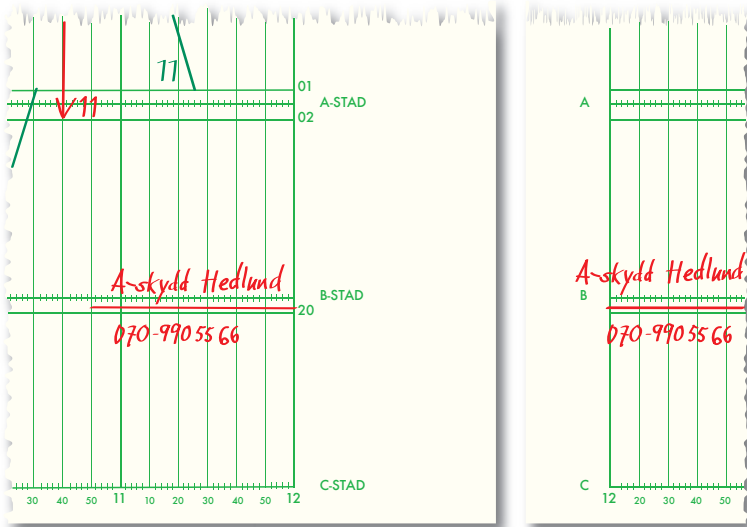

Figur 18. Tillsyningsmannen har anmält A-skyddet avslutat klockan 2310.

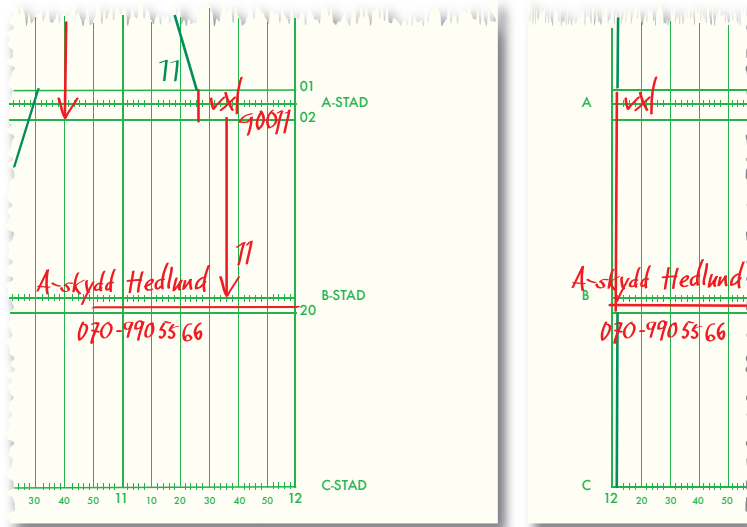
2.9 ÖVERFÖRING TILL NYTT BLAD

När tågklareraren ska påbörja ett nytt blad ska han föra över beläggingsstreck och fristreck från det gamla bladet till längst till vänster på det nya bladet. Tågklareraren ska föra över uppgifterna för varje bevakningssträcka och varje ankomstspår.

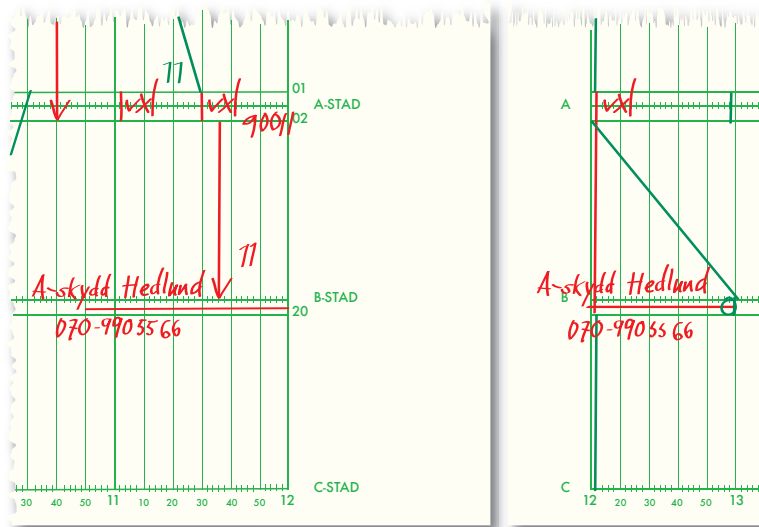
När tågklareraren utför en avspärning som planeras eller förmodas sträcka sig över den tidpunkt när ett nytt blad ska användas, ska han föra över spärningsstrecket till nästa blad redan då spärningen utförs.

Figur 19. Utseende klockan 1100.

Figur 20. Utseende efter klockan 1200.

Figur 21. Utseende klockan 1300.

Trafikverket, 781 89 Borlänge, Besöksadress: Röda vägen 1
Telefon: 0771-921 921, Texttelefon: 0243-750 90

www.trafikverket.se